

KORPONAY KORNÉL, O VIAȚĂ ÎNTRE CULTURĂ ȘI POMICULTURĂ. PE URMELE BIBLIOTECII SALE

MARTA CORDEA,
VIOREL CÂMPEAN
Biblioteca Județeană Satu Mare

Studiul nostru este dedicat personalității lui Korponay Kornél (1872-1949), cunoscut mai ales prin prisma preocupărilor sale în pomicultură¹, dar și datorită dragostei sale pentru cărți, fiind un împătimit colecționar de cărți, ex-librisuri și tablouri.

Încercăm prin intermediul articolului nostru, pe baza volumelor sale aflate în colecțiile bibliotecii noastre, să reconstituim profilul cultural al acestei personalități băimărene de excepție. Pentru a putea reconstitui formarea sa școlară, ne-am slujit de câteva anuare școlare, precizând și numele colegilor care aveau să ajungă personalități ale istoriei acestor locuri.

„Moștenirea Korponay” aflată în colecțiile Bibliotecii Județene Satu Mare păstrează însemnele de proprietate, folosite de colecționar, constând din Pomul cunoașterii – privit din cele două perspective ale vieții lui Korponay Kornél, care a reprezentat pentru el un far călăuzitor. Ex-librisul etichetă reprezentându-l pe Adam culegând mărul din Pomul cunoașterii, este vizibil pe majoritatea volumelor din colecția noastră. Menționăm că acest ex-libris etichetă i-a fost dedicat de către Kováts Géza, pictor băimărean².

A văzut lumina zilei în localitatea Ocoliș (componentă a comunei Groși, jud. Maramureș), cu ascendenți pașoptiști, în ziua de 3 iunie 1872, în familia lui Korponay Ferenc (1820-1909) și Murányi Mária. Familia avea particula nobiliară „Komonka”³.

A absolvit studiile medii în orașul Baia Mare în anul 1889, la Liceul de Stat. În clasa a IV-a gimnazială i-a avut colegi, printre alții, pe viitorii preoți greco-catolici: Alexandru Breban⁴, Victor Gitta⁵, Vasile Nap⁶ și Nicolae Doros⁷.

¹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Korponay_Kornél accesat la 1 octombrie 2019.

² Kováts Géza (1908-1956) a învățat să picteze la Baia Mare, formându-se ca artist pe lângă Thorma János, Réti István, Mikola András și Krizsán János. Mai târziu cea mai mare influență asupra sa a avut-o Ziffer Sándor; vezi <https://www.muzartbm.ro/kovats-p-geza-1908-1956-autoportret/> accesat la 28 ianuarie 2020.

³ https://library.hungaricana.hu/hu/view/LeveltariKozlemenyek_02/?pg=132&layout=s accesat la 28 ianuarie 2020.

⁴ Alexandru Breban (1876-1944) a fost canonic și prepozit al Episcopiei greco-catolice a Maramureșului. Membru al „Astrei”, primar al orașului Baia Mare. În ceea ce privește relația cu dr. Vasile Lucaci, a fost una controversată. Este ctitor al bisericii-catedrale din Baia Mare.

⁵ Victor Gitta (1869-1946), protopop emerit greco-catolic. Cât a slujit la Valea Vinului și Bicău, a fost unul dintre fruntașii mișcării naționale românești, membru în comitetul Despărțământului

În anul următor îi găsim pe aceiași colegi, dar și pe viitorul avocat Aurel Vălean⁸. În penultimul an de liceu a fost coleg cu Victor Gitta, Vasile Nap și Aurel Vălean.

Diriginți i-au fost de-a lungul anilor, Schöffner Leó, profesor de limba germană și științe naturale, Mahalcsik Mihályi Titus, profesor de limba germană, latină și istorie și profesorul Csmez József⁹.

Diploma în științe juridice a obținut-o în cadrul Universității din Budapesta.

Soția lui, Toperczer Margit, a fost originară din Slovacia, iar după căsătorie s-au stabilit împreună la Ocoliș. Au avut mai mulți copii: Mária, Ferenc (1904-1986), Margit (1905-1935). Ferenc (Francisc) a ajuns inginer agronom. Acesta din urmă a avut un fiu, Miklós (născut în 1941), medic veterinar, considerat „cronicarul familiei”. Are în păstrare documente, acte (blazonul familiei), fotografii, dar mai ales deține o imensitate de informații, amănunte despre familie.

Vorbind despre alți membri ai acestei familii, putem spune că Korponay Franz (născut în 5 noiembrie 1804 la Körmend), din 1835 a fost profesor la Kaposvár, între 1850-1860¹⁰ fiind directorul acestei instituții¹¹. Korponay Kornél a fost membru în senatul maghiar de la Budapesta.

În satul natal, a înființat o pepinieră, unde a experimentat cultivarea unor pomi fructiferi în condiții neprielnice. În 1936 lucra cu două tractoare. După 1937 a susținut cursuri de iarnă sub egida revistei *Erdélyi Gazda* (*Cultivatorul ardelen*). În calitate de specialist, a făcut parte din colegiul de redacție al revistei. Atât în revistă, cât și în anuarele acesteia a publicat numeroase articole de specialitate.

A fost vicepreședintele Asociației cultivatorilor de pomi fructiferi (1941-1944). S-a bucurat de stima specialiștilor în cultivarea soiurilor ardelene.

Sătmár – Ugocea al „Astrei”. Ultima parte a vieții a slujit la Șiria (jud. Arad), unde a și trecut la cele veșnice. Câmpean 2010, vol. I, p. 106-109.

⁶ Vasile Nap (1869-1913), preot greco-catolic, hirotonit în 1897, a slujit la Vad și Ocna Șugatag. Vezi Moldovan 1913, p. 154.

⁷ Nicolae Doroș (1869-?), preot greco-catolic, hirotonit în 1893. A slujit multă vreme la Breb, unde s-a zbatut mult pentru deșteptarea poporului, inclusiv prin răspândirea de „foi” românești. Vezi Bud 1911, p. 33.

⁸ Aurel Văleanu (1869-1929), avocat, parlamentar. Ambii părinți făceau parte din familii preoțești greco-catolice. S-a afirmat ca luptător pentru emanciparea națională în părțile Lugoșului, acolo unde a profesat. Vezi Câmpean 2010, vol. II, p. 227-230.

⁹ Nagyányai Értésítő 1884-1885 p. 62, 85; Nagyányai Értésítő 1885-1886, p. 68, 100; Nagyányai Értésítő 1887-1888, p. 69, 93.

¹⁰<http://www.tancsics.hu/> accesat la 1 octombrie 2019.

¹¹ Schematismus 1859, p. 75.

Korponay Kornél a fost un autentic bibliofil, fiind colecționar de cărți, având o bibliotecă foarte mare pentru vremurile în care a trăit, și de ex-librisuri. Fiind cunoscător de mai multe limbi, în biblioteca sa se găseau volume în maghiară, germană, franceză, italiană etc.

A rămas în memoria locuitorilor satului și comunei ca un pomicultor fără egal; mai puțin cunoscut însă din punct de vedere cultural, personalitatea lui se distinge prin apropierea de carte.

Korponay Kornél a murit la 18 februarie 1949 în orașul Baia Mare¹². Locul lui de veci se află în cimitirul reformat din Baia Mare.

Memorialistul sătmărean Antal Dániel (20 iunie 1901, Satu Mare – 22 februarie 1972 Cluj)¹³, cunoscut și ca specialist în domeniul agricol, inspector, a realizat în volumul autobiografic *Család és szolgálat*¹⁴ (*Familie și slujire*) un reușit portret al lui Korponay Kornél, pe care vi-l vom prezenta în cele ce urmează. Despre autorul portretului știm că s-a născut în familia avocatului Antal Sándor (în vârstă de 28 de ani în 1901), mamă fiindu-i Bikkfalvi Lenke (18 ani, la data nașterii băiatului). Așa cum afirmă în memorii, s-a născut în familia bunicilor, pe strada Kazinczy nr. 1, (azi strada Ioan Slavici). Nași de botez i-au fost farmacistul Kincsesy Péter, Antal Berta și Bogdánffy Rozália¹⁵. Casa, construită pe colțul străzii, era proprietatea bunicilor Antal Dániel și Bogdánffy Rozália. A fost de asemenea profesor delegat între anii 1938-1949, Din toamna anului 1944 a fost viceprefect al județului Someș, iar după 1945 vicepreședinte al Uniunii Populare Maghiare (M. Népi Szövetség) și deputat în parlamentul de la București. A editat numeroase compendii în domeniul cultivării plantelor și fructelor: *A cukorrépa termesztése* (*Cultivarea sfecei de zahăr*) (colectiv, 1957, ediția a doua 1959), *Szántóföldi növénytermesztés* (*Cultivarea plantelor pe ogoare* – coautori: Erdélyi István, Mózes Pál, Nagy Zoltán, Sebők M. Péter, 1957).

Fiind profesor la Institutul Agrar din Cluj, a participat și la organizarea unor cursuri în domeniu. Cursurile de agricultură țineau câte două săptămâni, în cadrul lor având loc prezentări excepționale. Aici l-a întâlnit și pe Korponay Kornél, pe care îl cunoștea deja din familie. Iată câteva pasaje, în traducerea noastră, despre descrierea făcută, bătrânului (deja) „Kornél bácsi”: „M-am întâlnit cu vestitul pomolog, nenea Korponay Kornél și cu Szász Dezső, nepotul

¹² Stier-Gârbe 2007, p. 85-86.

¹³ Uj magyar Irodalmi Lexikon 1994, p. 45; Vulturescu 2000, p. 22-23; Magyar-eletrajzi-lexikon consultat la adresa <https://www.arcanum.hu/en/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/a-a-744F8/antal-daniel-74644/>, accesat la 1 octombrie 2019; https://hu.wikipedia.org/wiki/Antal_D%C3%A1niel, accesat la 15 septembrie 2019; Romániai magyar irodalmi lexikon 1981, accesat la 1 octombrie 2019.

¹⁴ Antal 1971.

¹⁵ S.J.S.M.A.N., Colecția Registre Parohiale de Stare Civilă, Registrul nr. 1327, f. 184^v-185^v.

de soră. Korponay Kornél era prieten bun al tatălui meu și au fost colegi la facultatea de drept. A cumpărat, în Ocoliș, în apropiere de Coltău, lângă Baia Mare, 250 holde de pășune pentru capre (legheleu), pe care a transformat-o cu munca grea de o viață într-o minunăție de livadă. Avea bani puțini și mica moșie a reușit să o cultive doar în timp, cu pomi crescuți în școala de pomi altoiți de el. Avea o extraordinară pricepere profesională și o mare dragoste pentru oameni. Livada sa a fost recunoscută chiar și în locuri îndepărtate! Nici livada care îi aducea câștiguri nu l-a făcut dominator, nu l-a schimbat, în fiecare iarnă în câte 2-3 cursuri predă cultivarea fructelor și cei care i-au fost elevi, au devenit pe viață cultivatori de fructe. Pe umeri purta povara a 60 de ani, dar făptura sa dreaptă, timpul n-a încovoiat-o. Datorită purtării sale simple și plăcute, cucerea pe toată lumea. Haina de sport cenușie, șapca și bocancii, i-o cunoșteau cu mic cu mare până în locuri îndepărtate. N-am auzit niciodată de la nimeni să i se adreseze cu domnule profesor, domnule Korponay, el era pentru toată lumea, Nenea Kornél al tuturor. Era și ca bătrân un bărbat foarte frumos, dispoziția șugubeață îi strălucea în ochii binevoitori. Îi plăcea veselia, oamenii buni, de aceea a rămas veșnic tânăr. Am discutat cele ce sunt de făcut pentru cursul de agricultură, să reușească mai bine decât de obicei. Fiind atent cu toate lucrurile s-a întrebat dacă pentru agricultori nu reprezintă un efort prea mare să-și plătească cursurile. A vândut la Târgu Mureș un covor, din banii obținuți a cumpărat orz și fructe, din care a făcut pălincă, sponsorizând cursul, devenit astfel, după cum glumea «de stat», adică în paguba statului. Avea o slăbiciune să poarte mustață. A cerut să i se aducă de la Târgu Mureș o cutie mare cu «răsucitor» de mustață, ca toți cei de la curs să aibă mustața răsucită. La începutul cursului le dădea cutia să circule din mână în mână¹⁶.

În biblioteca lui se găseau, așa cum reiese din frântura păstrată la Biblioteca Județeană Satu Mare, volume începând cu secolul al XVII-lea, unele dintre ele provenind de la oficine celebre, ca de pildă cea a Elzevirilor¹⁷, a lui Ioannes Iansonius de Waesberg sau Jo. Bapt. Mayr. Vă prezentăm în cele ce urmează o succintă descriere a lor, ordonată în ordine cronologică.

IOANNES BARCLAIUS. Euformionis Lusinini sive Ioannis Barclaii Satyricon. Partes quinque cum clavi. Accessit Conspiratio Anglicana. - Lugduni Batavorum, apud Elzevirios. [1637]; Bibliografie: Brunet, I, col. 652; Graesse, I,

¹⁶ Antal 1971, p. 233-235.

¹⁷ Activitatea tipografică a dinastiei Elzevir s-a desfășurat între anii 1587 – 1712, la Leyda și Amsterdam. Bazele ei au fost puse de Lodowijk Elzevir. Familia Elzevirilor a editat timp de un secol peste 1600 de cărți, aproape 3000 de teze academice, din cele mai variate domenii ale culturii și științei antice. Tipăriturile elzeviriene se disting prin frumusețea caracterelor de literă folosite, datorate în mare parte gravorului matrițelor și poansoanelor, Christoffel Van Dyck, lucrute inițial de Garamond. Unul dintre cei mai importanți consilieri științifici ai lucrărilor tipărite de Elzeviri, era Daniel Heinsius, care era și colaboratorul lor cel mai apropiat. Vezi Flocon 1976, p. 287-290; Vasil 2006, p. 153-158;

p. 291. - 717 p.; in 12° (13 cm); 36 R (10,2 x 5 cm); Autorul și-a atras nemulțumirea claselor conducătoare europene, prin această lucrare în care făcea o schiță a obiceiurilor și caracterelor lor¹⁸. Aspect grafic: Tipar negru. Inițiale ornate. Frontispicii. Foaie frontispiciu; Legătura: Piele brună; Însemne de proprietate: Ex-libris manuscris „Korponay Kornel”. I 74¹⁹.

PUBLIUS OVIDIUS NASO. Operum tomus tertius. – Amstelaedami: Ex Officina Elzeviriana, 1661. - Bibliografie: Graesse, vol. 5, p. 70; Brunet, vol. IV, col. 272; Teleki, vol. I, p. 115 („rar”) – [16], 365, 432 p.; 12° (13 cm); - Volumul cuprinde Faste, Triste, Pontice și Ibis. – Note de Nicolaus Heinsius, fiul lui Daniel Heinsius. – Marcă tipografică pe pagina de titlu, specifică după mutarea tipografiei la Amsterdam, sub măslin zeița Minerva, cu bufnița și deviza „Ne extra oleas”. – Note manuscris – Legătura din pergament. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”, „Haec liber pertinent Friderici Förster Eperjesino. 1847”, „Sum Johannis Szalay. C[o]mp[aravi]t. Lips[iae]. Anno 1719 die 6. Febr.”, „Sam. Martsek”; I 79²⁰.

JOHANNES WEBER. Ianus Bifrons seu Speculum physico - politicum = Datorlichen Regenten Spiegel. - Gedruckt zur Leutschaw [Levoča]: Bey Lorentz Brewern, 1662. - [48] f.; 2° (33 cm); Text pe două coloane: O coloană cu text în limba germană cu caractere gotice și o coloană de note în limba latină. - Legătura din carton; colțuri și cotor din piele. – Ex-libris manuscris: „Korponay Cornelius”; IV 45²¹.

JOANNES OWENUS CAMBRO BRITANNUS OXONIENSIS. Epigrammata. – Editio postrema, correctissima, et posthumis quibusdam adaucta. – Amstelodami: Apud Ioannem Ianssonium a Waesberge et viduam Elizaei Weyerstraet, 1669. – [3], 211 p.; 12° (1/2 f.); Pagină frontispiciu. Gravură cu portretul autorului. – Legătura comună. – Ex-libris manuscris „Korponay Kornel”, „Ex-libris Caroli Löffler”; I 35²².

JOANNES ADAMUS WEBER. Ars conversandi certis regulis comprehensa. – Salisburgi [Salzburg]: Sumpt. & typo. Jo. Bapt. Mayr, 1682. - [16], 974, [40] p.; 8° (16 cm); Tipar roșu cu negru pe pagina de titlu. - Inițiale ornate, viniete, frontispicii. - Legătura din hârtie cerată. – Ex-libris manuscris: „Korponay Cornelius”; „Ex libris suis Josephi Achinyei, Ord. Erem. S. P. Aug. 1687”; I 293²³.

PHILARCO GROSSO. Desspossirlichen, weit und breit bekanten simplicissimi sinnreicher und nachdencklicher Schrifften, Trommenheim, 1685.

¹⁸ Vasil 2006, p. 156.

¹⁹ Cordea, Vasil 2005, vol. 1, p. 90.

²⁰ Cordea, Vasil-3L, descrierea nr. 8.

²¹ Cordea, Vasil-3T, descrierea nr. 5.

²² Cordea, Vasil-3L, descrierea nr. 12.

²³ Cordea, Vasil-3T, descrierea nr. 5.

- 642, [1] p. + 6 pagini cu ilustrații în 8° (17 cm); 46 R (15,3 x 8 cm). - Tipar negru. Ilustrații; Legătura din hârtie cerată; Înscripții de proprietate: „Korponay Kornél”; I 483²⁴.

COMPENDIUM BIBLICUM in quo universae pe ne se Literarum historiae, leges, prophetiae, admonitiones, brevi & perspicua methodo comprehenduntur. cum permissu superiorum. - Viennae Austriae, typis Joannis Georgii Schlegel. et sumptibus Adami Damer, vulgo in Zvvedlhof, 1700. - 153 p.; in 12° (13 cm); 29 R (10,2 x 6 cm). - Tipar negru. - Fără legătură. - Înscripții de proprietate: Ex-libris manuscris „Korponay Kornél”; I 65²⁵.

J. H. LAMBERT. Perspective, oder Aneisung, jeden perspectivischen Aufritz von freyen Stücken und ohne Grundriss zu verfertigen. - Zweyte Auflage. - Zürich: bey Orell, Gessner, Füesslin und Compagnie, 1774. - 2 vol.; in 8° (19 cm); Tipar negru. - Ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. - Legătura din carton; Vol. 1. - [8], 206, [5] + 6 tab. cu fig. (I-VI); Vol. 2. - 181, [3] p. + 4 tab. cu fig. (VII-X); I 2593.

MENDELSSOHN MOSES. Moses Mendelssohns Philosophische Schriften. Erster Theil. - Verbesserte Auflage. - Frankfurt und Leipzig, 1777. - XXII, 278 p.; in 8° (17 cm); Tipar negru. - Ex-libris manuscris: „Joseph Voland[i?]”, „Korponay Kornél”. - Legătura din piele brună; I 3085.

MENDELSSOHN MOSES. Moses Mendelssohns Philosophische Schriften. Zweiter Theil. - Verbesserte Auflage. - Frankfurt und Leipzig, 1777. - 283 p.; in 8° (17 cm); Tipar negru. - Ex-libris manuscris: „Joseph Voland[i?]”, „Korponay Kornél”. - Legătura din piele brună; I 3085/1.

L'abbé DE MABLY. De l'étude de l'histoire, a monseigneur Le Prince de Parme. - Nouvelle édition revue et corrigée. - A Mastrecht: Chez Cavalier, Libraire; Et se trouve à Paris, Chez Barrois, l'aîné, Bailly, Libraires, quai des Augustins, 1778. - [2], 380 p.; in 12° (17 cm); Tipar negru. - Ornamente tipografice. - Ex-libris etichetă și manuscris: „Ex-libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Marie Thérèse Comtesse de Dietrichstein née Comtesse de Zinzendorf”. - Legătura din piele marmorată, cotorul aurit; I 2854.

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING. Von dem Zwecke Jesu und seiner Jünger: Noch ein Fragment des Wolfenbüttelschen Ungenannten: herausgegeben von Gotthold Ephraim Lessing. - Neue Auflage, mit allergnädigster Königl. Preussischer Freiheit. - Berlin: bey Arnold Wever, 1784. - [12], 276 p.; in 8° (17 cm); Tipar negru. - Ex-libris etichetă: „Ex-libris Komonkai Korponay Kornél”, „[...] Zeller m. propria”, ex-libris manuscris „Korponay Kornél”, „Handlovits [...]”. - Legătura din piele brună; I 2706.

²⁴ Cordea, Vasil 2005, vol. 2, p. 132.

²⁵ Cordea, Vasil 2005, vol. 1, p. 263.

METASTASIO. Opere del signor abate Pietro Metastasio. Tomo primo. – Londra, 1784. – [9], 248 p.; in 12° (12 cm); Tipar negru. – Gravură cu portretul autorului. – Ex-libris manuscris: „Büchersammlung von J. J. V. Franck Cat. No 201”, „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună, cotor aurit; I 3105.

METASTASIO. Opere del signor abate Pietro Metastasio. Tomo terzo. – Londra, 1784. – 251 p.; in 12° (12 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Büchersammlung von J. J. V. Franck Cat. No 201”, „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună, cotor aurit; I 3105/1.

METASTASIO. Opere del signor abate Pietro Metastasio. Tomo quarto. – Londra, 1784. – 254 p.; in 12° (12 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Büchersammlung von J. J. V. Franck Cat. No 201”, „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună, cotor aurit; I 3105/2.

METASTASIO. Opere del signor abate Pietro Metastasio. Tomo nono. – Londra, 1784. – 217 p.; in 12° (12 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Büchersammlung von J. J. V. Franck Cat. No 201”, „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună, cotor aurit; I 3105/3.

METASTASIO. Opere del signor abate Pietro Metastasio. Tomo undecimo. – Londra, 1784. – 192 p.; in 12° (12 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Büchersammlung von J. J. V. Franck Cat. No 201”, „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună, cotor aurit; I 3105/4.

MICHAEL MONTAIGNE. Gedanken und Meinungen über allerley Gegenstände. – Zweiter Band. – Berlin: bey F. T. Lagarde, 1793. – 448 p.; in 8° (21 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Însemnare pe forzat: „Jacob Villock [?]jezdensis ... Nicolaus Ruznak ...”. – Legătura din carton; II 3193.

CLEMENS AL XIV-LEA, Papa. [Listy Klemensa XIV. Papieza.] [Tomu I]. – [w Krakowie: Kosztem Ignacego Gröbla, Bibliopoli J. K. Mci., s.a.] - [1], VII-VIII, 386, [14], [1]p.; in 8°(16 cm); Lipsă pagina de titlu. – Substitutul paginii de titlu este titlul capitolului I. Localitatea și librarul, luate de pe pagina de titlu a volumului II. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele brună; I 2758.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome premier. Seconde partie. – A Paris: Chez Prault, 1753. – [8], 265 – 622 p.; in 8° (16 cm); Tipar negru. – Ornamente tipografice, viniere. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3225.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome premier. Première partie. – A Paris: Chez Prault l'aîné, 1754. – [8], LVI, 252 p.; in 8° (17 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniere. –

Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Beke”. – Legătura din piele; I 3224.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome second. – A Paris: Chey Prault l'aîné, 1754. – [12], 351 p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/1.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome troisième. – A Paris: Chey Prault l'aîné, 1754. – [12], 440 p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/2.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome quatrième. – A Paris: Chey Prault l'aîné, 1754. – [4], 519 p.; in 8° (17 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/3.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome sixième. – A Paris: Chez Prault, 1754. – [4], 399 p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/5.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome septième. – A Paris: Chez Prault, 1754. – [4], 322 p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/6.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome huitième. – A Paris: Chez Prault, 1754. – [4], 411, [4] p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/7.

HOUDAR DE LA MOTTE. Oeuvres de monsieur Houdar de la Motte. Tome neuvième. – A Paris: Chez Prault, 1754. – [10], 493 p.; in 8° (16 cm); Tipar roșu și negru. – Ornamente tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3224/8.

HOUDAR DE LA MOTTE. Lettres de monsieur De la Motte, suivies d'un recueil de vers du mesme auteur, Pour servir de Supplément á ses Oeuvres. – s.l., 1754. – XXIV, 262 p.; in 8° (16 cm); Tipar negru. – Ornamente

tipografice, viniete. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Legătura din piele; I 3226.

CORNELIUS NEPOS. De excellentibus viris in usum locupletissimum notis perpetuis ad modum Ioh. Minellii illustratus a M. Andr. Stubelio. – Editio nova revisa. – Lipsiae [Leipzig]: Ex officina Weidmann et Reich, 1771. – [14], 398, [96] p.; in 12° (14 cm); Tipar negru. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Ex libris P. P. Hellnei 1834 [...] 24 [...]”, alte ex-librisuri manuscris ilizibile. – Legătură din piele brună; I 3293.

G. H. NIEUPOORT. Rituum qui olim apud Romanos obtinuerunt, succincta explicatio; Ad intelligentiam Veterum Auctorum facili methodo conscripta a G. H. Nieupoort. – Budae: Typis Regiae Universitatis, 1784. – 384, [37] p.; 8° (17 cm); Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Ex Libris Francisci Korponay”, ex-libris manuscris: „Jospehi Lenner”, „Josephi Lenner ima Humanitatis Studiosum emit ad 10ma Februarij Anno 1792”. – Legătura comună, colțurile și cotorul din piele, coperta din carton; I 3349.

NEUE SAMMLUNG deutscher Schauspiele. Sechster Band. – Grätz, 1796. – 88, 166, 88 p.; in 8° (16 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kórnél”. – Legătura din carton; I 3316

NEUE SAMMLUNG deutscher Schauspiele. Siebenter Band. – Grätz, 1796. – 206, 47 p.; in 8° (16 cm); Tipar negru. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kórnél”. – Legătura din carton; I 3316/1.

JENNY oder Weise und Atheist. – Leipzig: bey Johann Philipp Haug, 1783. – 123 p.; in 8° (16 cm); Tipar negru. – Tranșa roșie. – Legătura din carton. – Ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”; I 1859.

HISTOIRE de la Maison d’Autriche: Depuis 1733, jusqu’au Traité d’Alliance de 1756. / Par M. le Comte de G***. Tome I. – A Paris: Chez Moutard, imprimeur de la Reine, 1786. – [4], 436, [1]p.; in 8° (17 cm); Tipar negru. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Ornamente tipografice. – Legătura din piele, cotor aurit cu 5 nervuri profilate, forțaț din hârtie marmorată; I 2420.

HISTOIRE de la Maison d’Autriche: Depuis 1733, jusqu’au Traité d’Alliance de 1756. / Par M. le Comte de G***. Tome II. – A Paris: Chez Moutard, imprimeur de la Reine, 1786. – [4], 450, [1]p.; in 8° (17 cm); Tipar negru. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”. – Ornamente tipografice. – Legătura din piele, cotor aurit cu 5 nervuri profilate, forțaț din hârtie marmorată; I 2420/1.

HISTOIRE de la Maison d’Autriche: Depuis 1733, jusqu’au Traité d’Alliance de 1756. / Par M. le Comte de G***. Tome III. – A Paris: Chez Moutard, imprimeur de la Reine, 1786. – [4], 456, [1]p.; in 8° (17 cm); Tipar

negru. – Ex-libris etichetă: „Ex libris Komonkai Korponay Kornél”, ex-libris manuscris: „Korponay Kornél”. – Ornamente tipografice. – Legătura din piele, cotor aurit cu 5 nervuri profilate, forzat din hârtie marmorată; I 2420/2.

AUGUST VON KOTZEBUE. Menschenhass und Reue: Schauspiel in fünf Aufzügen. – s.l.: s.n., 1790. – 424 p.; 8° (17 cm); Tipar negru. – Coperta din carton. – Ex-libris manuscris: „Ban Kovsky” [?], „Korponay Kornél”; I 2153²⁶.

REGENTENMARIMEN AUS DEN SCHRIFTEN LUDWIGS XIV. Von Frankreich, Friedrich II. Von Preussen und Gustav III. Von Schweden gezogen, in einem systematischen Zusammenhange, Wien, 1809.

MÁSODIK NYELVGYAKORLÓ ÉS OLVASÓKÖNYV. A katholikus városi és elemi fötanodák számára, Buda, 1865. – Ex-libris manuscris Korponay Kornél (pe când era în clasa a III-a).

Alphonse Daudet. Fromont Jeune et Risler Aîné, Paris, 1876.

KÁRMÁN MÓR. Magyar olvasókönyv. Vol. 2. – Ediția a II-a. - Budapest, 1877. – Ex-libris manuscris „Korponay Kornél 1882-1883” (pe când era în clasa a II-a gimnazială la Baia Mare).

MIGNET. Franklin élete. Trad. Attila De Gerando, Budapest, Franklin Társulat, 1874. – Ex-libris manuscris „Korponay Kornél 1887/88” (pe când era în clasa a VII-a).

GOTTFRIED KELLER. Der grüne Heinrich. Vierter Band. – Stuttgart und Berlin, 1910.

A.SCHLEYER. Tierheilkunde, Leipzig, s.a.

KORPONAY FERENCZ. A zöld takarmány valamint a csalamádé áttelelése, Nagybánya [Baia Mare]: proprietatea autorului, s.a.

CHARLES DICKENS. Die Sylwester-Glocken, Leipzig, s.a. – Ex-libris „Franz Korponay”.

EMMY VON RHODEN. Der Trotzkopf, Stuttgart, 1916. – Ex-libris „Korponay Mária”.

Această descriere a cărților care au format biblioteca particulară a colecționarului Korponay Kornél, oglindește caracterul eterogen al preferințelor de lectură ale posesorului lor, la loc de cinste aflându-se în biblioteca acestuia volume din varii domenii de activitate, de la istorie universală și literatură clasică dar și contemporană, la religie catolică, dar și protestantă, conținând volume publicate de-a lungul mai multor secole (limitele cronologice extreme fiind 1637 – 1916), în marile centre tipografice europene, la Amsterdam, Leyda, Levoča, Salzburg, Viena ș.a. pentru secolul al XVII-lea, Zürich, Frankfurt, Leipzig, Maastricht, Berlin, Londra, Cracovia, Paris, Buda, Graz pentru secolul

²⁶ Descrierea completă a volumelor de secol XVIII se găsește în format electronic la Biblioteca Județeană Satu Mare. Secția „Carte vechi și rară. Fond de patrimoniu. Cercetare. Conservare”.

al sec. XVIII-lea și Budapesta, Viena, Stuttgart, Berlin, Leipzig, Baia Mare etc. pentru sec. XIX - începutul secolului al XX-lea.

Volumele care au aparținut bibliotecii lui Korponay Kornél și s-au păstrat în colecțiile noastre, ajunse aici împreună cu alte fonduri anterior constituite, în vremea în care acest lucru se întâmpla și abuziv, continuăm acum să le deținem, să le conservăm și să le facem cunoscute, și cu acordul unor descendenți ai familiei, care, în țară, dar și peste hotare, continuă să urmărească și să se mândrească cu ceea ce numim noi azi, „moștenirea Korponay Kornél”.

Prezența însemnelor de proprietate și ale ex-librisurilor, începând cu copilăria subiectului articolului nostru și terminând cu urmașii familiei Korponay, dovedesc tenacitatea și perseverența în a colecționa cărți și totodată dragostea pentru obiectul numit Carte, al acestei merituoase familii.

**Korponay Kornél, a Life between Culture and Fruit Growing.
Retracing his Library
ABSTRACT**

Our study is dedicated to the personality of Korponay Kornél (1872-1949), best known as one of the most skilled orchardists in the surroundings of the town of Baia Mare. Based on the school yearbooks, we reconstructed several years of his school formation, also specifying the names of colleagues who would become personalities of the history of these places. His personality distinguished by his great love for books and fruit growing. We have highlighted in the study the "Korponay heritage" found in the collections of the Satu Mare County Library. The tree of knowledge - viewed from the two perspectives of Korponay Kornél's life, represented for him the guiding light.

The private library of the collector Korponay Kornél mirrors the different character of the reading preferences of their possessor, being held in high esteem in his library, volumes from various fields of activity, from universal history and literature, classical but also contemporary, to the Catholic religion, but also Protestant; it also contains volumes published in the major European typographic centres: Amsterdam, Berlin, Buda, Cracovia, Gratz, Frankfurt, Leipzig, Levoča, Leyda, London, Maastricht, Salzburg, Stuttgart, Viena, Paris, Zurich etc, over several centuries (the extreme chronological limits being 1637–1916).

List of illustrations

- Fig. 1** - Korponay Kornél
- Fig. 2** - Ex-libris Korponay Kornél
- Fig. 3** - Postcard Ocoliș belonging to Korponay
- Fig. 4** - School yearbook 1887/1888
- Fig. 5** - Ioannes Barclaius, Euformionis lusinini, Leyda, apud Elzevirios, 1637
- Fig. 6** - Ovidius Publius Naso, Operum tomus tertius, Amsterdam, Ex Officina Elzeviriana, 1661
- Fig. 7** - Oeuvres de monieur Houdar de la Motte, Paris, 1754
- Fig. 8** - J. H. Lamberts Perspective, Zürich, 1774
- Fig. 9** - Mignet, Franklin élete, Budapest, 1874
- Fig. 10** - Korponay Ferencz, A zöld takarmány valamint a csalamádé áttelelése, Baia Mare, s.a.
- Fig. 11** - Korponay Kornél's grave

Fig. 1 - Korponay Kornél

Fig. 2 - Ex-libris Korponay Kornél

Fig. 3 – Carte poștală Ocoliș aparținându-i lui Korponay

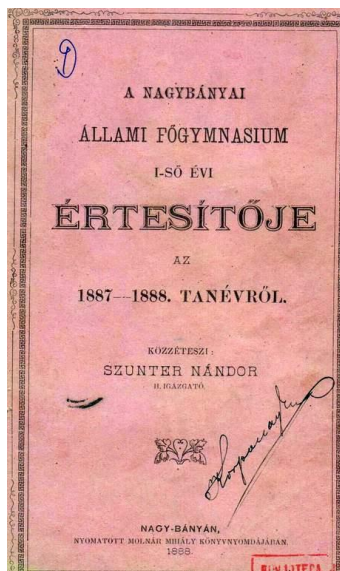

Fig. 4 – Anuar școlar 1887/1888

Fig. 5 - Ioannes Barclaius, Euformionis lusinini, Leyda, apud Elzevirios, 1637

Fig. 6 - Ovidius Publius Naso, Operum tomus tertius, Amsterdam, Ex Officina Elzeviriana, 1661

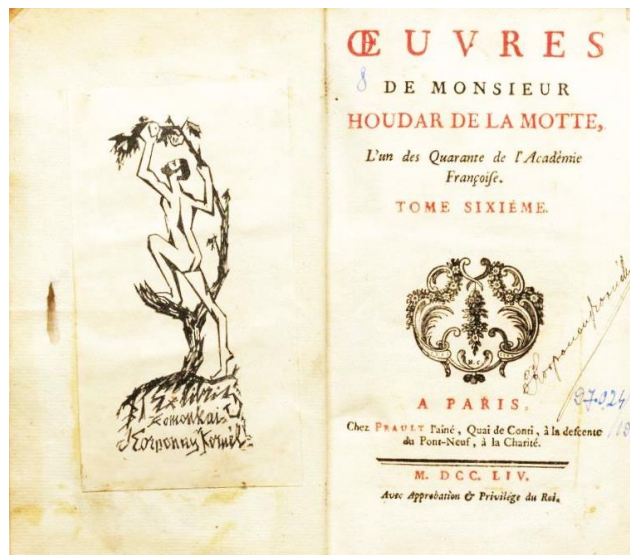

Fig. 7 - Oeuvres de monieur Houdar de la Motte, Paris, 1754

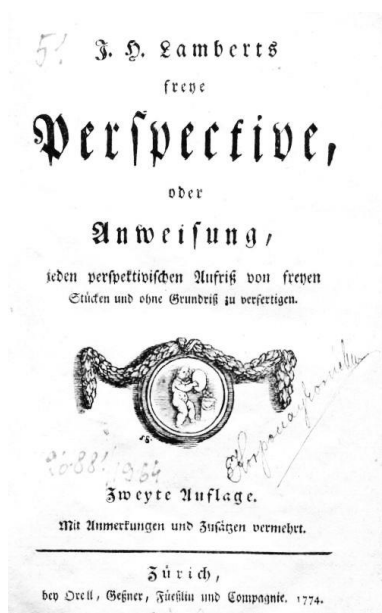

Fig. 8 - J. H. Lamberts Perspective, Zürich, 1774

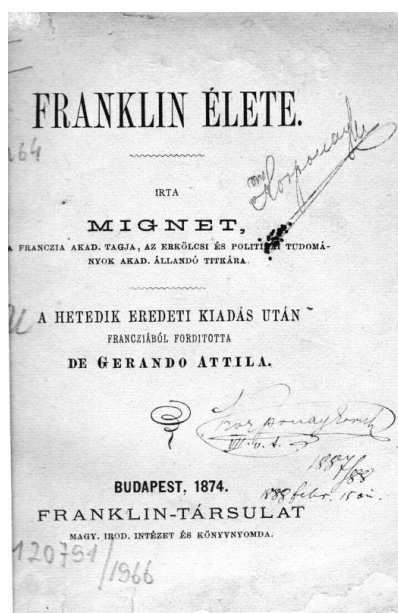

Fig. 9 - Mignet, Franklin élete, Budapest, 1874

A ZÖLD TAKARMÁNY
VALAMINT
A CSALAMÁDÉ SZÁRÍTÁSA
ÉS A
TENGERSZÁR ÁTTELELÉSE.

KORPONAY FERENCZ
FÖLDERTESZ.

NAGYBÁNYA,
A SZERZŐ SAJÁTJA.

Fig.10 - Korponay Ferencz, A zöld takarmány valamint a csalamádé áttelelése, Baia Mare, s.a.

Fig. 11 – Mormântul lui Korponay Kornél

Abrevieri bibliografice

- Antal 1971 - Antal Dániel, *Család és szolgálat*, București, 1971
 S.J.S.M.A.N. - Serviciul Județean Satu Mare al Arhivelor Naționale
 Brunet I, IV - Jaques – Charles Brunet, *Manuel du libraire et de l'amateur de livres...*, 6 vol. + 2 vol., Berlin, 1921
 Bud 1911 - Tit Bud, *Date istorice despre protopopiatele, parohiile și mănăstirile române din Maramureș, din timpurile vechi până în anul 1911*, Gherla, 1911
 Câmpean 2010, vol. I-II - Viorel Câmpean, *Oameni și locuri din Sătmár*, vol. I-II, Satu Mare, 2010
 Cordea, Vasil 2005, vol. 1-2 – Marta Cordea, Paula Vasil-Marinescu, *Carte veche străină. Sec. XVII: catalog*, vol. I-II, Satu Mare, 2005
 Cordea, Vasil-3L - Marta Cordea, Paula Vasil-Marinescu, *Carte veche străină. Sec. XVII: catalog electronic*, Biblioteca Județeană Satu Mare, Satu Mare, vol. III, L-S.
 Cordea, Vasil-3T - Marta Cordea, Paula Vasil-Marinescu, *Carte veche străină. Sec. XVII: catalog electronic*, Biblioteca Județeană Satu Mare, Satu Mare, vol. III, T-Z.
 Flocon 1976 – Albert Flocon, *Universul cărților*, București, 1976
 Graesse 1950 - Johann Georg Theodor Graesse, *Trésor de livres rares et précieux*, 8 vol., Milano-New York, 1950
 Moldovan 1913 - Vasile Moldovan, *Vizitație canonică în Maramurăș, 27 Iunie – 24 Iulie 1913*, Gherla, 1913
 Nagyányai Értésítő 1884-1885 - *A Nagyányai Állami Főgimnázium Értésítője 1884-1885 Tanévről (Anuarul Liceului de Stat din Baia Mare)*, Nagyányán, 1885
 Nagyányai Értésítő 1885-1886 - *A Nagyányai Állami Főgimnázium Értésítője 1885-1886 Tanévről (Anuarul Liceului de Stat din Baia Mare)*, Nagyányán, 1886
 Nagyányai Értésítő 1887-1888 - *A Nagyányai Állami Főgimnázium Értésítője 1887-1888 Tanévről (Anuarul Liceului de Stat din Baia Mare)*, Nagyányán, 1888
 Schematismus 1859 - *Schematismus der österreichischen Gymnasien und Realschulen für das Schuljahr 1858-1859*, Olmütz, 1859
 Stier-Gârbe 2007 – Iuliu Stier, Maria Gârbe, „O personalitate puternică: Kornél Korponay (3 iunie 1872 – 18 februarie 1949)”, în *Pro Unione*, Baia Mare, an 10, nr. 4 (32), decembrie 2007, p. 85-86
 Teleki 1796 - *Bibliothecae Samuelis S.R.I. Com . Teleki de Szék*, Pars prima, Viena, 1796
Uj magyar Irodalmi Lexikon 1994 - *Uj magyar Irodalmi Lexikon* 1 (A-Gy), Budapest, 1994
 Vasil 2006 - Paula Vasil-Marinescu, „Ediții elzeviriene în colecțiile Bibliotecii Județene Satu Mare”, în *Könyves műveltség*, Marosvásárhely, 2006, p. 153-159
 Vulturescu 2000 - George Vulturescu, *Cultură și literatură în ținuturile Sătmárului. Dicționar 1700-2000*, Satu Mare, 2000
 Magyar-eletrajzi-lexikon - <https://www.arcanum.hu/en/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/a-a-744F8/antal-daniel-74644/>
 Romániai magyar irodalmi lexikon 1981 - *Romániai magyar irodalmi lexikon: Szépirodalom, közirás, tudományos irodalom, művelődés* I. (A–F). Főszerk. Balogh Edgár. Bukarest: Kriterion, 1981(<https://lexikon.kriterion.ro/szavak/81/>)

Cuvinte cheie: Korponay Kornél, bibliofil, ex-libris, pomicultor, Ocoliș (jud. Maramureș), Biblioteca Județeană Satu Mare

Keywords: Korponay Kornél, bibliophile, ex-libris, orchardist, Ocoliș (Maramureș county), Satu Mare County Library